

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากจะกำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ในแต่ละกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนแล้ว ยังได้กำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดให้ก็คือ กิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งครูที่ปรึกษาทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกของอาชีพและการมีงานทำ ดังนั้น ครูทุกคนที่ต้องทำหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษานั้น จำเป็นต้องรู้จักระบบและบริการ ตลอดจนมีทักษะการปรึกษาที่จำเป็นในการช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพมากที่สุด ผู้ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาจึงควรได้รับการฝึกอบรมในเรื่องนี้ ทั้งนี้เพื่อจะได้มีการเพิ่มเติมในด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับระบบบริการปรึกษาที่จำเป็นเพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงตระหนักถึงความสำคัญของทักษะและแนวปฏิบัติในการจัดการระบบบริการปรึกษา สำหรับครูที่ปรึกษา ที่มีกระบวนการที่ชัดเจน มีวิธีการให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ จึงได้มีโครงการวิจัยพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา โดยผ่านกระบวนการฝึกอบรมที่ชัดเจน มีวิธีการและเครื่องมือ

สำหรับครูที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษา พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินจากระบบประกันคุณภาพการศึกษาได้ และจะได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องดังกล่าวให้เป็นแนวทางแก่สถานศึกษาทั่วไปได้ใช้ประโยชน์ในการจัดระบบบริการปรึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้าน ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา
2. เพื่อทดลองใช้และประเมินชุดฝึกอบรมสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้าน ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา

3. สมมุติฐานการวิจัย

ความรู้เรื่องระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาของผู้เข้ารับฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ที่เน้นการพัฒนาสื่อเอกสาร และสื่อเสริมประกอบการฝึกอบรม
3. ผู้เข้ารับการอบรมในการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ประกอบด้วย ครู อาจารย์ ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ชุดฝึกอบรมทางไกล หมายถึง ชุดสื่อประสมแบบใช้สื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อหลัก และใช้วีซีดี สไลด์คอมพิวเตอร์เป็นสื่อเสริม รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าในรูปแบบของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

5.2 ความรู้เรื่องระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา หมายถึง การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมในระดับพุทธิพิสัยของครูที่ปรึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมทางไกล

5.4 ความคิดเห็นของครูที่ปรึกษา หมายถึง การแสดงความคิดเห็นของครูในแบบสอบถาม ครอบคลุมองค์ประกอบของชุดฝึกอบรมทางไกล ความรู้ที่ได้จากการอบรม การนำความรู้ไปใช้ ประโยชน์ และการประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

6. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

ระบบบริการปรึกษา หมายถึง หลักการและแนวปฏิบัติในการให้บริการปรึกษาที่ครูที่ปรึกษา ควรรู้ โดยครอบคลุมเรื่องความสำคัญ ความหมาย ความเป็นมาของการให้บริการปรึกษา คุณสมบัติและ หน้าที่ของผู้ให้บริการปรึกษา ขั้นตอนของการให้บริการปรึกษา ทฤษฎีการให้บริการปรึกษา การนำการ ให้บริการปรึกษาไปใช้ในสถานศึกษา และจรรยาบรรณของผู้ให้บริการปรึกษา

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดฝึกอบรมทางไกลที่นำไปใช้ในการฝึกอบรมและพัฒนาครูที่ปรึกษา ให้มีความรู้และ ทักษะในระบบบริการปรึกษาต่อไป
2. ทำให้ครู อาจารย์ ในสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการให้คำปรึกษา และ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้
3. สถานศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการอบรมไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาระบบ บริการปรึกษาในสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

